

MOBILKRANFÖRENINGEN

SÄKERT KRANARBETE

VÄGLEDNING OCH TIPS FÖR BESTÄLLNING AV KRANTJÄNSTER

INLEDNING

Denna skrift har tagits fram av Mobilkranföreningen - Lyftspecialisterna, branschorganisationen för företag med specialistkompetens inom lyftande maskiner. Syftet är att underlätta för beställare av krantjänster att göra en tydlig förfrågan anpassad för branschens förutsättningar, vilket underlättar för både kranföretag och beställare.

Branschens företag har kompetens, utbildad personal, ordning på maskiner, besiktigade och godkända, klassad och kontrollerad lyftutrustning. Vi har förberedda transporttillstånd, besiktningsprotokoll och försäkringar. Vi är lösningsorienterade men med säkerhetstänk.

ATT TÄNKA PÅ VID BESTÄLLNING AV KRANTJÄNSTER

STANDARDAVTAL

- Branschens standardavtal heter AHK 18 Allmänna Hyresbestämmelser för kranar.
- De branschspecifika hyresbestämmelserna kan även tjäna som ytterligare vägledning till de flesta punkterna vid en beställning.
- Hämta hyresbestämmelserna via Mobilkranföreningens hemsida www.mobilkranforeningen.se.

FÖRSÄKRINGAR

- Teckna ansvarsförsäkring.
- Försäkringsvillkor och försäkringsbelopp.
- Enligt AHK 18 är ersättningen begränsad till maximalt 10 Mkr för person- och sakskada och 1 Mkr för egendom som lyfts eller transporteras.
- Vid dyrt gods behövs ofta tilläggförsäkring, vad är det som ska hänga i kroken värt?
- Ansvarsfördelning kranföretag-beställare.

VAL AV KRAN

- Gör en riskanalys.
- Vad ska du lyfta? Hur ser arbetsplatsen ut?
- Ta hjälp av kranföretagens personal för att hjälpa dig välja rätt kran.
- Lyftkapacitet på respektive utligg från krancentrum i dialog med respektive kranföretag.
- Särskilda krav för radio och utrustning för kranen.

Ge kranföretaget en kontaktperson på arbetsplatsen, som är ansvarig för lyftet.

TRANSPORTER AV MOBILKRANAR

- Mobilkranar är tunga fordon och för transport till arbetsplats behövs särskild transportdispens från Trafikverk eller kommunen. Handläggningstiden för ansökan om transportdispens är ca 10 arbetsdagar.
- Uppställningstillstånd och eventuell TA-plan behövs på allmän väg eller allmän plats.
- Beställning i god tid ökar möjligheten för kranföretaget att ansöka om nödvändiga tillstånd så att kranen kan transporteras till arbetsplats enligt beställarens önskemål.
- Detaljplanering av transportens rutt och tider är nödvändig. Mobilkranen och eventuella varningsbilar eller vägtransportledare kan sällan hitta platser att vänta eller vända på allmän väg.

***God planering och kommunikation mellan beställare och kranföretag är
A och O inför transporten till arbetsplatsen!***

FLYGPLATSER OCH HELIKOPTERFLYGPLATS

- Innan kranar reses i flygplatserns närhet ska kontakt tas med flygplatshållaren (samråd med flygtrafikledningen).
- Även mindre flygplatser med sport-/klubbflygverksamhet ska kontaktas.
- Helikopterflygplatser kan finnas vid exempelvis större sjukhus.

TILLTRÄDESVÄGAR OCH ETABLERING PÅ ARBETSPLATS

- Du som beställare bör i god tid fråga kranföretaget vad du kan göra för att underlätta vid etablering.
- Arbetsplatserna är unika och du som beställare vet vilka förutsättningar som gäller på plats. Kranföretaget vet vilka förutsättningar som behövs för kranen.
- Tänk efter före och rådgör med kranföretaget vad som behövs inför etableringen.
- Du som beställare är ansvarig för att tillträdesvägar har tillräcklig bärighet, bredd och lutning för säker transport till uppställningsplatsen,
- och att uppställningsplatsen eller arbetsytan där kranens ska ställas upp har tillräcklig bärighet för kranen och det lyft som ska utföras.
- Säkerhetsavstånd är nödvändigt till andra kranar, maskiner, fordon, medarbetare och allmänhet.
- Luftkablar och andra objekt på höjd.

VÄDERFÖRHÅLLANDEN

- Kranföraren är ansvarig för att avgöra om det går att lyfta vid varje unik situation.
- Vindens påverkan på kranen och godset kan innebära stora tilläggsbelastningar.
- Godsets storlek, form och vikt har stor betydelse för hur vinden påverkar.
- För särskilt vindkänsliga lyftarbeten krävs en djupare förståelse för vindkrafter.

MOBILKRANFÖRENINGEN

SÄKER PERSONAL

KOMPETENS

Kranförare i Sverige ska ha dokumenterad kunskap i enlighet med Arbetsmiljölagstiftningen.

ANVÄNDNING AV LYFTANORDNINGAR OCH LYFTREDSKAP (AFS 2006:6 29§)

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrift ska den som använder en kran vara väl förtrogen med arbetet och ha teoretiska och praktiska kunskaper för säker användning. Arbetsgivare ska ha dokumentation över arbetstagarens teoretiska och praktiska kunskaper. Arbetstagaren ska dessutom ha arbetsgivarens skriftliga tillstånd att använda en kran.

- Kranförarutbildningen i Sverige är godkänd av arbetsmarknadens parter och regleras i kollektivavtal. Det innebär att kranförare ska ha yrkesbevis.
- Yrkesbevis för mobilkran och tornkran från BYN, Byggnadsindustrins Yrkesnämnd eller för mobilkran (ej tornkran) från TYA, Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd.
- Lärlingsbevis/E-bok visar att kranförare kan köra som lärling på arbetsplats.
- Utländsk utbildning godkänns i Sverige med ett erkännandeintyg från BYN.
- Kranförare har skriftligt tillstånd från arbetsgivare för att framföra aktuell kran.
- Typutbildning på kranen dokumenteras exempelvis i Mobilkranföreningens kompetensbok.

Se kranföraren som en kompetensresurs i lyftfrågor på arbetsplatsen!

- Kranföraren ska vara med i planeringsmöten och kommunikation bör ske på plats.
- Alla som kopplar last ska dokumenterade kunskaper i lastkoppling (säkra lyft) från kompetent utbildningsgivare.
- Hyr in kran med lastkopplare, om du som beställare inte kan säkerställa kompetensen.
- Kranföraren utför och dokumenterar egenkontroller av lyftredskap.

SVENSKA MOBILKRANFÖRENINGEN - LYFTSPECIALISTERNA

Svenska Mobilkranföreningen bildades sommaren 1969 och är en sammanslutning av maskinägande företag som med egen kvalificerad personal utför beställningsuppdrag med mobilkranar och andra lyftande maskiner.

Vi erbjuder tjänster för mobilkranbranschen i Sverige. Genom vår branschkunskap skapar vi en utvecklande dialog med myndigheter, institutioner och andra intressenter. Vi utvecklar partnerskap med branschens leverantörer, arbetar genom ett brett kontaktnät i Sverige och samverkar med organisationer i Europa.

Föreningen har ca 90 medlemsföretag som tillsammans har omkring 900 lyftande maskiner.

SVENSKA MOBILKRANFÖRENINGEN – LYFTSPECIALISTERNA

POSTADRESS BOX 22307, 104 22 STOCKHOLM BESÖKSADRESS KLARA NORRA KYRKO GATA 31
TEL: 08-400 268 90 E-POST INFO@MOBILKRANFORENINGEN.SE WWW.MOBILKRANFORENINGEN.SE